

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ט בחשוון, התשע"ט
7 בנובמבר, 2018
330/2018

70 שנה למפקד האוכלוסין הראשון 70 Years Since the First Population Census

היום לפני 70 שנה – נערך מפקד האוכלוסין הראשון במדינת ישראל.

המפקד, שהתקיים בעיצומה של מלחמת השחרור, נועד להקמת מרשם התושבים ושימש בסיס לחלוקת תעודות זהות לתושבים לקראת הבחירות לכנסת ובסיס לנתוני הסטטיסטיקה הרשמית במדינת ישראל.

היום לפני 70 שנה נערך מפקד האוכלוסין הראשון במדינת ישראל (8.11.1948), זמן קצר לאחר הקמת המדינה, בעיצומה של מלחמת השחרור. את המפקד ערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשיתוף עם משרד הפנים. במפקד נערך רישום של התושבים ומטרותיו העיקריות היו:

- הקמת מרשם האוכלוסין והכנת בסיס לחלוקת תעודות זהות לתושבים
- הנחת היסוד לרישום קבוע של תושבי ישראל (מרשם התושבים) שבאמצעותו אפשר לעקוב אחר תנועות התושבים בתוך המדינה, אליה ומחוצה לה
- ארגון הבחירות לאסיפה המכוננת (הכנסת הראשונה)
- יצירת הבסיס לנתוני הסטטיסטיקה בארץ - גודלה של המדינה, הרכבה ועוד

מאז, הסטטיסטיקה השוטפת של האוכלוסייה עודכנה אחת לעשור באמצעות מפקד אוכלוסין, ומדי חודש בעזרת מידע המתקבל מרישומי לידות ופטירות, שינויי מען, כניסות ויציאות מהארץ וכן מרישומי תירות.

המפקד נערך בשני שלבים:

- בשלב הראשון ביקרו הפוקדים בבתי התושבים לפני יום המפקד, ומילאו איתם את השאלון שכלל שאלות על נושאים דמוגרפיים בסיסיים, על תעסוקה, על ידיעת קרוא וכתוב ועל שפות דיבור.
- בשלב השני, ביום המפקד, ה-8 בנובמבר 1948, הוטל עוצר בית כללי למשך 7 שעות. מטרת העוצר הייתה להבטיח שכל התושבים יהיו בבתיהם בזמן ביקור הפוקדים ויתפקדו, ובמקביל להקטין את הסיכון שתושבים ייפקדו יותר מפעם אחת, בשני מקומות. בזמן העוצר שבו הפוקדים לבתי התושבים ובדקו את נכונות הרישומים מהשלב הראשון, הוסיפו או הפחיתו את האנשים שנוספו או שנגרעו מאז הביקור הראשון, קיבלו מכל תושב תמונה ומסרו לו ספח שכלל את מספר הזיהוי שבאמצעותו קיבל מאוחר יותר את תעודת הזהות הרשמית.

בסיום רשם הפוקד בכל בית אב את מספר הנפשות הנוכחות, וכך אפשר היה להגיע במהירות לסיכום ארצי ראשון של מספר תושבי המדינה.